

TEADUS- JA ARENDUSNÕUKOGU ISTUNG nr 53

Stenbocki maja, 15. juuni 2010. a

Algus 15.15, lõpp 17.45

Juhataja: Andrus Ansip

Protokollija: Monika Schmeiman

Võtsid osa TAN-i liikmed: Alar Karis, Allan Martinson, Juhan Parts, Linnar Viik, Richard Villems

Teised osalejad: Indrek Reimand, Tea Danilov, Mati Karelson, Keit Kasemets, Mart Laatsit, Mihkel Randrüüt, Kateriin Leini, Märt Loite, Monika Schmeiman, Anton Sokolov

PÄEVAKORD JA OTSUSED

1. Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus - infoks ja aruteluks- Esitaja: Haridus- ja Teadusministeeriumi (ettekandja Indrek Reimand, Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna juhataja)

Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja andis ülevaate kehtiva teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse peamistest kitsaskohtadest, selle muutmise hetkeseisust ja valdkonna arendamise võimalustest.

TANi arutelu eesmärgiks oli saada tagasisidet ja kujundada seisukoht muudatuste edasise menetlemise kohta.

Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse (TAKS) olulisemad planeeritavad muudatused on järgmised:

1. Doktorantide muutmine töövõtjateks/nooremteaduri ametikoha loomine – muudatuse järgi oleks alates 2012. aasta riiklikust koolitustellimusest kõigil doktorantidel õigus asuda tööle nooremteadurina. Doktorantidega sõlmitavate töölepingutega tagatakse doktorantidele erinevad sotsiaaltagatised (praegu doktorantidel õigus mitmetele sotsiaaltagatistele nagu näiteks vanemahüvitis või pensionikindlustus puudub), see peaks siduma doktorandid paremini teadustööga ning kokkuvõttes suurendama doktoriõppe efektiivsust. Nooremteaduri ametikoht peaks looma sobiva astme kraadita teadlastele, sh juba töötavatele doktorantidele. Uus loodav süsteem ei lahenda senise rahastamise puuduseid täielikult, kuid peaks neid vähendama. Teaduse rahastamisinstrumentide korrastamine – rahastamisskeemid seni eriti üksteisest ei eristunud, pigem rahastati neist seni erinevaid kulukategooriaid. Muudatuse mõte on arendada välja grantide süsteem, mis muudab rahastamise terviklikuks, eristab institutsionaalse rahastamise (jätkusuutlikkuse tagamine, infrastruktuuriga seotud rollid, väiksem personaliseeritus) ning kaotab senise sihtfinantseerimise ja grantide kattuvuse. Uus süsteem näeb ette ka mitme instrumendi kombineerimise printsiibid. Rahastamise korrastamise põhimõtted ei tohiks vähendada konkurentsipõhisust. Kuna seni on Eesti rahastamissüsteem olnud võrdlemisi edukas, siis rahastamise osas väga palju muudatusi teha pole plaanis.

2. Teadust rahastava organisatsiooni tugevdamine – uue Teadusagentuuri moodustamine toob peamised rahastamisinstrumendid tervikliku koordineerimise alla ja ühildab dubleeritud menetlusprotsessid. Lisaks peaks loodav Teadusagentuur analüüsima toetuste tulemuslikkust ja mõju, jälgima ning analüüsima teadusliku informatsiooni avalikku kättesaadavust ja intellektuaalse omandi kasutamist ning jälgima teadusele omaste eetiliste põhimõtete ja heade tavade järgimist.

Eelnõus on plaan tühistada TAKSis ka konkreetsemalt TANi puudutav sätte (§11 lg 6), mille järgi TAN määrab kolmeks aastaks sihtfinantseerimise valdkonnad ning valdkondade ja valdkondadevahelise finantseerimise proportsioonid, lähtudes haridus- ja teadusministri ettepanekust. Selliselt pole protseduuri tegelikult senise praktika jooksul kunagi läbi viidud.

TAKSi muudatused ei eelda olulist rahastamise kasvu, v. a kahes punktis:

- a) Doktorantide muutmisel töövõtjateks – juhul kui säilib praegune netosissetulek, siis oleks eelarve täiendav väljaminek maksudeks järjest kasvav 12 mln (2012) kuni 97 mln (2016). Rahastamine laekub riigieelarvesse tagasi ja osaliselt finantseeritakse neid kulusid praegu teiste allikate arvelt (haiguskindlustus). Kui tahta netosissetulek tõsta praeguse Eesti keskmiseni, oleks lisavajadus kasvavalt ca 33 mln kuni 262 mln krooni.
- b) infrastruktuuri kaasajastamise komponent institutsionaalses uurimistoetuses – rahastamise kasv vajalik alates 2014. aastast selles osas, mida ei rahastata teistest allikatest, täpsem mehhanism valmistatakse ette koostöös Rahandusministeeriumiga.

Algne plaan oli eelnõus ettenähtud muudatused jõustada 1.01.2011, praegu pole see aga siiski reaalne. Ajakriitiline on eelkõige doktorantide rahastamisega seotud muutus: tulenevalt ülikooliseaduse doktorantide rahastamist puudutava sätte rakendumisega 1.01.2012 peavad kõik saama doktoranditoetust.

TAKSi muutmine toetab lisaks siseriikliku TA&I strateegiale ka Euroopa Liidu tasandi eesmärkide elluviimist (Euroopa 2020 strateegia, Euroopa Teadusruumi loomine). TAKSi muutmine on vajalik, valmistamaks ette nii teaduse mahu kasvu kui ka rahastamisallikate ja poliitikate keerulisemaks muutumist.

TAKS muudatused oleks vaja vastu võtta enne praeguse Riigikogu koosseisu volituste lõppemist. 2012. aastaks planeeritud muudatuste jõustumiseks peab see toimuma 2011. aastal.

Arutelu

Teadus- ja Arendusnõukogu liikmed tõstatisid küsimuse, kas ja mil määral hakkavad sotsiaaltagatised muudatuste järgselt laienema riigieelarvevälistele (REV) doktorantidele. Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja selgitas, et vastavalt 2012. a jõustuvale ülikooliseadusele peab ülikool maksma õppetoetust kõikidele doktorantidele. Siin on olulisem pigem riiklik koolitustellimus (RKT), mille järgi määratakse ülikoolidele riigi poolt vahendid doktorantidele toetuse maksmiseks. Kui ülikool võtab doktorante rohkem vastu kui RKT ette näeb, peab ülikool nõ oma vahenditest nendele doktorantidele toetust maksma.

TANi liikmete arvates ei pruugi planeeritud seaduse muudatused siiski lahendada otseselt ka seda probleemi, et inimesi rohkem ülikooli tagasi tuua ja neid teadustööga siduda. Täna töötab Tartu Ülikoolis ca 30% doktorantidest ülikooli juures, ülejäänud kusagil mujal. Haridus- ja

Teadusministeeriumi esindaja selgitas, et need, kes täna on ülikooliga seotud, säilitavad senise sissetuleku taseme. Need, kes seda täna ei ole, saavad muudatuste järgi võimaluse endale töökoht koos sotsiaalgarantiidega ülikooli juures saada. See peaks siiski looma doktorantidele rohkem võimalusi end ülikooliga siduda. TAN osutas samas asjaolule, et eelnõu järgi võib nooremteaduriks minna tegelikult ka üksnes magistrikraadiga.

TAKSi muudatusi kommenteerides tõi Teaduste Akadeemia esindaja välja, et nemad ei kooskõlastanud TAKSi muudatusi, kuna kogu reformi organisatsioonilise külje keskse telje, moodustatava Teadusagentuuri juriidiline olemus on jäänud nende jaoks lahendamata. Teadusagentuuri juriidilisest olemusest sõltuvad ka paljud rakendusaktid. Enamikes riikides on vastavad asutused riiklikud. Teaduste Akadeemia soovib praegu pakutava sihtasutuse kõrval tungivalt kaaluda ka teisi valikuid (riigi sihtasutus, avalik-õiguslik). Teaduste Akadeemia eelistus oleks Teadusagentuuri loomine avalik õiguslikuna, eraldi riigiametina.

Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja sõnul on töögrupis Teadusfondi juriidilise staatuse üle arutelud toimunud, kuid momendil on ettepanek minna edasi sihtasutuse variandiga. Haridus- ja Teadusministeerium valmistab siiski ette võrdluse erinevate juriidiliste staatuste kohta ning saadab selle veelkord aruteluks partneritele.

Eraldi tõstatati ülikoolide osas autonoomia küsimus: teadus- ja arendusasutus on autonoomne ülikool, aga selle autonoomse üksuse sees on veel mitmed teised autonoomsed teadus-arendusasutused. Seaduse muudatustega on see konflikt jäänud lahendamata. Ülikooli on raske juhtida, kui mõni teine seadus peale ülikooli enda seaduse hakkab selle arenguid määrama.

Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja sõnul on seda vastuolu planeeritud seaduse muudatusega siiski vähendatud. Ülikooli sees olevad teadusasutused pole päris autonoomsed, kuna ülikool ise määrab tingimused, mis piirides autonoomia kehtib.

TANi liikmed tõid ka välja, et praeguse seaduseelnõu pealkirja võiks lugeda ebatäpseks, kuna TAKSi seaduses ei leia kajastust kõikide teadus- ja arendustegevusega tegelevate ministeeriumide, näiteks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi või Põllumajandusministeeriumi tegevused. Eestil seni puudub kõikide ministeeriumide teadus-arendustegevust reguleeriv seadusandlus, kuigi ühise reguleerimisala järgi on selge vajadus olemas. Haridus- ja Teadusministeerium võiks seda protsessi edaspidi jõulisemalt suunata.

Kokkuvõttes leiti, et eelnõu praegune terviktekst pole veel piisavalt küps, mistõttu edasine tegevus eelnõuga on veel kindlasti vajalik.

Otsus:

- **Võtta informatsioon teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse muudatustest teadmiseks.**
- **Haridus- ja Teadusministeeriumil jätkata konsultatsiooniprotsessi ning eelnõu tervikteksti täiendamist.**

2. Eesti teaduse infrastruktuuri teekaart- heakskiidu andmiseks Vabariigi Valitsuse poolt kinnitamisele- Esitaja: Haridus- ja Teadusministeerium (ettekandja Indrek Reimand, Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna juhataja)

Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja tutvustas Eesti teaduse infrastruktuuri pikaajalise arengu tagamiseks koostatud teekaardi objekte ja nende valiku ning tulevikus ellurakendamise ja otstarbekuse perioodilise ülevaatamise põhimõtteid.

TANi arutelu eesmärgiks oli kujundada seisukoht infrastruktuuri teekaardi objektide praeguse nimekirja ja selle tulevikus ülevaatamise kohta.

Teaduse infrastruktuuri teekaart on 10-20 aasta planeerimisvahend, mis sisaldab loetelu uutest või kaasajastamist vajavatest riiklikult olulistest teaduse infrastruktuuriüksustest. Seda täiendatakse regulaarselt (3-5 aasta tsükliga) ning on sisendiks ettevalmistamisel olevatele investeeringuotsustele. Teekaart ei tähenda automaatset rahastamisotsust (st pole otseselt seotud rahastamisinstrumendiga), samuti ei panda teekaardis nimetatud objekte tähtsuse järjekorda. Teekaarti kuuluvad füüsilised objektid, teenust osutavad struktuurid ja liikmelisused rahvusvahelistes organisatsioonides. Teekaardi objektid võivad olla ühes kohas asuvad (*single-sited*); hajus-struktuurid (*distributed*), millel võib olla keskne/ühine teenus; ning virtuaalsed (*virtual*).

Objektide valikul olid olulised eelkõige järgmised tingimused:

- Infrastruktuur on teaduslikult oluline (sh rahvusvahelist koostööd silmas pidades (nt *ESFRI* või muul tasemel);
- investeeringukulud ja aastane eelarve on võrreldes teistega suured;
- seda kasutab pidevalt arvestatav hulk teadlasi;
- olemas on selge juhtimisstruktuur ja personal, kes vastutab infrastruktuuril käiguhoidmise ja vajalike teenuste eest;
- olemas on andmed, mis näitavad infrastruktuuri kasutamise määra ja efektiivsust;
- tagatud on infrastruktuuri vaba kasutus;
- infrastruktuuril on lisaväärtus ärilises või tööstuslikus mõttes või avaliku hüve jaoks kas lühikeses või pikas perspektiivis;
- infrastruktuur osaleb või seda kasutatakse teadlaste järelekasvu ettevalmistamisel.

Teekaart koosneb 20 objektist, millest 11 (+2) on Eesti objektid ning 9 rahvusvahelised. Lisaks on mõnel Eesti objektil rahvusvaheline komponent ja vastupidi (keeleressursside keskus). Kogu nimekiri TANile heakskiitmiseks esitatud Eesti teaduse infrastruktuuri teekaardi objektidest on esitatud protokollis lisas. Kokku esitati juhtkomiteele 50 ettepanekut, nendest 22 ettepanekut jäi välja, mitmed ettepanekud juhtkomitee ettepanekul ühendati.

Teekaardi objektide loetelu ja selle täitmine on praegu plaanis üle vaadata iga 3 aasta tagant. Teekaardi ettepanekute esitajate hinnangul on objektide rajamise summa hinnanguliselt 1 871 miljonit krooni.

Arutelu

Teadus- ja Arendusnõukogu soovis täpsustada, kust leitakse raha nende objektide valmimiseks. Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja ning Riigikantselei strateegiadirektor täpsustasid, et konkreetsete summad kinnitatakse TA investeeringute kava koostamise käigus. Põhiliseks ressursiks on aga eelkõige ELi struktuuritoetused, sh järgmine finantsperspektiiv. Väga palju sõltub ka projektide ettevalmistuse tasemest, milliseid objekte on üldse võimalik rahastada. Mõnede piiriüleste projektide jaoks saab ilmselt raha ka teistest EL allikatest.

Samuti tõstasid TANi liikmed küsimuse, miks valiti välja just need 20 objekti. Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja tutvustas täpsemalt objektide väljavalimise protsessi, kus objekte hindas Eesti Teaduste Akadeemia, Haridus- ja Teadusministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Riigikantselei, Skype'i ja Tartu Ülikooli esindajatest koosnev töörühm. Esindatud oli ka TAN, kuna üks juhtkomitee liige oli TANi liige prof. Mart Saarma. Nimekirjas on esindatud peamiselt need objektid ja projektid, kus on olemas selge riiklik mastaap, st mis ei ole konkreetselt ühegi asutuse või ülikooli, vaid riigi asi. Seetõttu on siin nimekirjas palju koostööprojekte (andmesidevõrgud, erinevad kogud, nõ torustiku moodi infrastruktuurid). Teekaardi suurim väärtus seisnebki eelkõige tervikpildi loomises, see ei ole asendatav asutustele raha laiali jagamisega. Ilma teekaardita jääksid paljud erinevaid asutusi ühendavad projektid ja objektid katmata.

TANi liikmetes tekitas segadust ka sõna „teekaart“ – leiti, et kõigepealt peaks olema olemas üldine teadus-arenduse teekaart, ning alles siis Eesti teaduse infrastruktuuri teekaart, mis praegu esitatud. Teekaardi tegelik tähendus on midagi muud.

Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja selgitas, et teekaardi nimi tuleb Euroopast ning see on ESFRI protsessi mudeli järgi tehtud. Samuti on eeskujuks võetud Soome teekaardi ettevalmistusmetoodikat

Teaduste Akadeemia esindaja soovitas TANil esitatud objektide loetelu Vabariigi Valitsusele esitatud kujul heakskiitmiseks esitada. Samuti tehti ettepanek alustada nõ päris teekaardi koostamist varem, kasvõi juba 2010. a sügisest, mitte kolme aasta pärast ülevaatamise käigus.

Otsus:

- **Võtta informatsioon Eesti teaduse infrastruktuuri koostamisest teadmiseks.**
- **Anda TANi heakskiit Eesti teaduse infrastruktuuri teekaardi objektide loetelu kinnitamiseks Vabariigi Valitsusele.**

3. Informatsioon Eesti innovatsioonivõimekusest „European Innovation Scoreboard“ põhjal - *infoks ja aruteluks*- Esitaja: Riigikantselei strateegiadirektor (ettekandja Keit Kasemets, Riigikantselei strateegiadirektor)

Riigikantselei strateegiadirektor andis ülevaate Eesti innovatsioonivõimekuse näitajatest ja väljakutsetest võrdluses teiste Euroopa riikidega Euroopa Komisjoni poolt iga-aastaselt koostatava edetabeli „European Innovation Scoreboard“ põhjal.

TANi arutelu eesmärgiks oli saada tagasisidet analüüsis väljatoodud hinnangute kohta ja ettepanekuid riiklikul tasandil väljakutsetele vastamise võimaluste osas.

Antud punkt lisati päevakorda eelkõige põhjusel, kuna väga mitmetel eelnevatel TANi istungitel on olnud juttu sellest, et oleme keskendunud seni võib-olla liigselt TA rahastamisele, aga liiga vähe TA väljunditele.

Eesti tõusis 2009. aasta tabelis kahe koha võrra 13. kohale ning kuulub esmakordselt viie aasta statistika alusel teise gruppi “innovatsiooniliidrite” järel. Positsiooni paranemist saab lugeda heaks, peamiseks väljakutseks on küsimus, kuidas soodustada innovatsiooni väljundite mahu suurendamist erasektoris.

Arutelu

TANi arvates oleks hea hinnata eraldi ka erinevate sektorite kasvutempot. Riigikantselei strategiabüroo koordineerimisel ja TANi liikmete Linnar Viigi ja Allan Martinsoni eestvedamisel ongi praegu plaanis koostada sügisel vastav raport, kus on kirjas konkreetsete meetmed, mida oleks võimalik teha veel paremini, et Eesti innovatsioonivõimekust erinevates sektorites tõsta ning paremat innovatsioonikeskkonda luua. 2010. aasta talvel võiks TAN seda raportit oma istungil arutada.

Eraldi arutelu tekitas ka Läti ja Leedu üsna nõrk positsioon innovatsioonivõimekuse edetabelis. Kui vaadata näiteks maailma tippajakirjades avaldatud artiklite statistikat, siis edastab ka seal Eesti Läti ja Leedu ühe inimese kohta 14-kordselt, Soomest jääme natuke maha. Läti ja Leedu on üsna tagaotsas ka Euroopa Liidust TA raha saamisega, Eesti on samas edetabelis viie esimese riigi hulgas. Läti ja Leedu mahajäämus on mõneti seletatav teistsuguse TA rahastamissüsteemiga, võimalike põhjustena nimetati ka korruptsiooni, erinevat kultuurilist tausta, madalat usaldustaset valitsuse vastu ning sellega kaasnevat võõrandumist.

Leiti, et edaspidi tuleks Läti arengutele suuremat tähelepanu pöörata ning otsida Eesti-Läti suhetes rohkem ühiseid koostöövaldkondi ja -suundi, sh teadus-arendustegevuses.

Otsus:

- **Võtta informatsioon Eesti innovatsioonivõimekusest „European Innovation Scoreboard“ põhjal teadmiseks.**

4. Informatsioon Eesti ja Soome TANide ühisistungi kohta 2010. a sügisel - infoks ja aruteluks- Esitaja: Riigikantselei strategiadirektor (ettekandja Keit Kasemets, Riigikantselei strategiadirektor

Riigikantselei strategiadirektor tutvustas sügisel Helsingis organiseeritavat Eesti teadus- ja arendusnõukogu ning Soome teadus- ja innovatsiooninõukogu ühisistungit, visiidi ajakava ning sellel käsitletavaid teemasid.

TANi arutelu eesmärgiks oli teha ettepanekuid käsitletavate teemade kohta ning leppida kokku võimalike lühiettekannetega esinejad TAN liikmete seas.

Ühisistungi toimumisaeg võiks olla 9. november. Peale ühisistungit on kavas külastus ka mõnda Aalto ülikooliga seotud asutusse või Otaniemi teadusparki. Täpne kuupäev on veel peaministrite ajakavasid silmas pidades kooskõlastamisel. Visiidi ajakava lepatakse kokku augustis TAN sekretariaatide vahelisel ettevalmistaval kohtumisel.

Ühisistungil võimalikud teemad võiksid olla järgmised:

- Ülevaade viimastest arengutest varasemalt arutlusel olnud teemadel: TA infrastruktuur, tippkeskuste koostöö, eelanalüüsid ja mõjuhindamised, doktoriõpe ja mobiilsus, ühisrahastatud programmid ning arengud Euroopa Liidus; sh näited edukatest projektidest, „tarkade meeste raporti“ initsiatiivid;
- TA infrastruktuuri arendamine, mõlema riigi teaduse infrastruktuuri teekaardid;
- Teadus- ja arendustöötajate mobiilsus, doktoriõpe, ühisprojektid raamprogrammides;
- Avaliku ja erasektori koostöö soodustamine TA ja innovatsioonitegevuses.

TANi liikmetel palutakse Riigikantselei strateegiadirektorile saata oma valik võimalikest teemadest, mida ühisistungil võiks arutada.

Arutelu

Teaduste Akadeemia president on kohtunud ka uue Soome Teaduste Akadeemia presidendiga ning nemad on selgelt avaldanud soovi teha senisest sisulisemat koostööd. Praegu on olnud ettepanek teha koostööd näiteks doktorikoolide, tippkeskuste ja infrastruktuuri teekardi objektide osas (Keskkonnaobservatoorium, osalus Rootsi ehitatavas MaxLabi juures, ilmselt tehakse koostööd ka Läänemere ümber planeeritava optilise andmeside võrgu osas, mis puudutab ka Lätit).

Otsus:

- **Võtta informatsioon Eesti ja Soome TANide ühisistungi ettevalmistustest teadmiseks.**

Lisa. Eesti teaduse infrastruktuuri teekaardi objektide loetelu

Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2007–2013
 „Teadmistepõhine Eesti” rakendusplaan aastateks 2010–2013
 LISA 3

Nr.	Objekti esitaja	Objekti nimi	Objekti ulatus (Eesti või rahvusvaheline objekt)
1	MTÜ Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortium ja Eesti Teadusraamatukogude Nõukogu	Eesti e-varamu ja kogude säilitamine	E
2	Eesti Biokeskus, Tartu Ülikool	Eesti Genoomikakeskus	E+RV*
3	Tartu Ülikool	Eesti keeleressursside keskus	RV*
4	Tartu Ülikool	Eesti Keskkonnaobservatoorium	E
5	Tartu Ülikool	Eesti kiirekanal MAX-IV sünkrotronkiirguse allikale	RV
6	Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut; Tartu Ülikool	Eesti kõrgete magnetväljade laboratoorium (EKML)	E
7	Tartu Ülikool	Eesti osalus ESS (Euroopa Sotsiaaluuring) projektis	RV*
8	Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut	Eesti osalus Euroopa Tuumauuringute Keskuses (CERN)	RV
9	Tallinna Tehnikaülikool koostöös Põhja-Eesti Regionaalhaiglagaga	Eesti PET-Keskus	E
10	Tallinna Tehnikaülikool	Eesti struktuuribioloogia infrastruktuur (ESI)	E+RV*
11	Tartu Ülikool	Eesti Teadusarvutuste Infrastruktuur	E
12	Eesti Hariduse ja teaduse Andmesidevõrk - EENet	Eesti teaduse ja hariduse andmeside optiline magistraalvõrk	E
13	Tartu Ülikool	ESS (European Spallation Source) – Euroopa neutronkiirguse allikas	RV*
14	Tartu Observatoorium	Euroopa Kosmoseagentuur (European Space Agency – ESA)	RV
15	Tartu Observatoorium	Euroopa Lõunaobservatoorium (European Southern Observatory – ESO)	RV
16	Tartu Ülikool	Loodusteaduslikud arhiivid ja andmevõrgustik (Natural History Archives and Information Network)	E
17	Tallinna Tehnikaülikool	Läänemere uurimislaev	E
18	Tartu Ülikool	Nanomaterjalid – uuringud ja rakendused (NAMUR)	E
19	Tartu Ülikool koostöös Tartu Ülikooli Kliinikumiga	Riiklik siirdemeditsiini ja kliiniliste teadusuuringute keskus (National Centre for Translational and Clinical Research)	E
20	Tallinna Tehnikaülikool	Taimebioloogia infrastruktuur – molekulidest kõrgtehnoloogilise põllumajanduseni	E

*Osalus ESRFI (European Strategy Forum on Research Infrastructures) teekaardi objektis